

Neutepeno
Poprijeta Devica Marija

V tejto tacsaj. 10 st

1909. oktober.

Zmozsna
Gospá Voarszka

POBOZSEN MESZECSEN LISZT.

Reditel:

Bassa Ivan plebános vu Bogojini.

Vszebina.

Bg : Miloscse szi puna	289
Vindex : Szkrivoszt szvete szpoveti	292
Szlepec : Na dén vszeh szvécov	296
Pomagács : Bozsa roka ga je doszégnota	301
S. I. : Krizs — nase vüpanje	304
Szlepecz : Pobožnoszt za preminocse	307
Bassa Ivan : Iz zgodovine szv. materecérkve	312

Drobis, Posta reditela.

Ki ne dobro, ki je vees, ali menje dobo sznopicsov, naj mi naznani ! Vsza pizma k meni, vu stamparijo nikaj !

Ki sesé liszt dáblati, naj za njega dve koroni posle na ime : Bassa Ivan plebanos vu Bogojini (Bagonya, Zalamegye) ali naj onomi dá, od koga liszt prekvzeme vszaki meszee.

Sziromáki, ki nemorejo zdaj vesaszi pláعاتi, kak vszako leto, tak i letosz lehko po veeskrátnih sumah, ali pa, kda bodo meli, naednok pláعاتajo !

Csiszti dohodki liszta sze obrnejo na zidanje ednoga szamosztana (klostra) v krajini Szlovenszkoj na Vogrszkom. Preminocse leto je osztalo nanjega 300 korun. Zdaj zse mámo 1100 korun i interes.

NEVTEPENÓ POPRIJETA DEVICA MARIJA

ZMOZSNA GOSZPÁ VOGRSZKA. — POBOZSEN MÉSZÉCSEN LISZT

REDITEL:

BASSA IVAN

PLEBÁNOS

Vu Bogojini (Bagonya, Zalam.)

Prihaja vszaki meszec. Cena 2 koroni, v Ameriko tri.

„Miloscse szí puna.“

Vreloszt vu szprávlanji miloscse ino vu napredüvanji na vékso pobožnoszt sze nam szplácsa poszebno, esi sze zadoszta rano, ali koncsi dokecs escse csasz je, odloesimo na to delo.

„Poszlühni, hcsi moja, ino glej; poszlühšaj eszi ino

pozábi lüdsztvo szvoje ino hizso ocsé szvojega. Kral sze je zgliedno na tebé, ki je tvoj Bog ino goszpod.“ (Ps. 44, 12.) Etakse recsi szvétoğa Dúha szo vabile k szebi bl. D. Mario vu ránoj mladoszti.

Pa je Maria zarazmela, naednok je zarazmela vabilo, poziv nebeszkoga zarocsnika, steri jo je vu szamoto pozávao, je szlobo vzéla od hizse domácse ino je szebe zevszega Bogi darüvala.

Gorécsi plamén njéne düse zámüde ne poznao ; njéne volé je ne moglo nazaj zadrzsati nikaj : niti gingava mladoszt, niti szlaboszt tela, niti lübézen sztarisov.

Szrci, stero drügoga nikaj ne iscse, szamo Bogá, je na teher vsze, ka je nazajzadrzsávle vu doprinásanji szvojega áldova, ár je vsze to njemi tüdi zádrğa blázsensztva.

Odisla je od ocsinszke hizse pa vu szamoti hizse bozse, cérkve Jeruzálemszke, sze szkrbela vsze szvoje poszle kak je nájbole popunoma mogocse, oprávlati. Ka njoj je pa osztalo csasza, ga je na molitev ino pobozsno premislavanje obrnola.

Stela sze je po toj poti naprejprivaviti ino za vredno vesiniti na one miloscse, stere je njoj Bog vu prihodnoszti nameno podeliti.

Zaisztino lahko právimo njéno zsvilenje premislávajocsi recsi Pesmih : Oh, hesi Goszpoda nebeszkoga „kak lepi ino dike puni szo zse tvoji prvi sztopáji.“ (7, 1.)

Tvoja példa, Maria, more uszlednike naidti. Po tvojem szledi hodécsih „jezere devic pride vküper na szvéte daritve vu cérkvi krála vszeh králov.“ (Ps. 44, 16.)

Pridejo, szo zse prisli vnogi pa idejo vszaki dén po szledi bl. D. Marije. Pa daritev njihovoga mládoga zsitka, szrca, volé, ino vszeh njihovi mocsih de kak eden velki naklon pred Bogom, z sterim njemi veszélje szpráviyo. Bog pa njihovo naklánjanje, podánoszt njihovoga szrca, na velko vretino obrné, z stere de morje blagoszlovov teklo na njihovo celo zsvilenje.

Vnogi sze vkanjúyo — szebe i drüge, ka je mladézen ne pripravna za jákoszti !

Glejte : bl. D. Maria pa jezero szvécov nam szvedocsi z szvojim zsvilenjom, „kak dobro je csloveki vu ránoj mladoszti nosziti járem Goszipodna.“ (Sir. 3, 27.)

Jeli oni, ki vu mladoszti Bogi szlüzsziti nescsejo, jeli oni dosztojno zahájajo z Bogom, ki szamo szvojo sztaroszt namenijo njemi dati, stere szveti zse vecs ne potrebuo? Osztanke nevolne ponüvlejo Bogi szvojga zsvljenja, stere je szvet zse dolibrečno z sztola szvojega! Pa to z onoga zsvljenja, stero szamo tak má fazum i pomen, csi zse celo Bogi darüje.

Jako szlabo de znán noszo on járem bozsi, ki sziga komaj te na ramena polozsi, kda je zse obrüjao od bremena etoga szveta?

Pravi szamo, pravi: Vej zse, naj bom sztaresi! Pa sto te zagvüsa, ka bos sztaresi? Pa csi doszégnes csasz, na steroga szig racsunao, jeli de ti tak lehko slo na drügoga zse premeniti? Zsmetno je z sztároga lesza goz sve napraviti.

Vszakdanésnja szkusnja nam szvedocsi, ka po letaj cslovek szkusanesi posztáne nego boljsi malo steri gráta. Pesz rad nazáj hodi na szvoje vömetanje.

„Goszpodne, Goszpodne, odpri nam!“ (Mát. 25, 11.) Tak szo kricsale neszpametne device, nego zaman szo trüpale, keszno szo prisle.

Blázseni szo, ki od mladoszti mao drzsijo pripravlanje na szod bozsi, pri sterom de zse od let mladoszti rávno tak racsun davao, kak od sztarosztli.

Goszpodne Bozse! Kelko vremena szam zaman prezivo, kda szam Tebé pozábo vu mojem zsitki! Kda szam ne tebi na császt zsvivo na zemli!

Hej, da bi znova mogeo dete biti! Moja düsa, szrce moje, vsza moja mislenja i csütenja, vsz sza moja djánja bi Tvoja bila.

Hválo ti dam, Bog moj, ka szig me dozdej vu zsitki obdrzsao, vu sterom zse ti je tak malo dopadnolo. Proszim Te za milosceso po bl. D. Marii pa ti obeksam, ka zse poprávím. Edno zsvljenje, edno düso, edno szrce moje naj bo z csiszta tvoje od széga mao, ki szig jedina moja lüfav tü i na on kraj groba.

Bg.

Szkrivoszt szvete szpovedi.

Csi rávno neprijátelje jáko radi ogovárjajo katolicsanszke pope, to je itak ne csüti praviti, ka bi popi szkrivoszti szvéte szpovedi ne obdrzsali. Ár csi glih szo popi tüdi szlabi lüdjé, pa záto nisteri vcsászi tüdi v greh szpádnejo, itak nega ni ednoga tak bozsnoaga med njimi, steri bi szkrivoszt szvesztva pokore prelomo. Nego tákse známo, steri szo gotovi bili ráj vmreti, kak szkrivoszt szpovedi na szvetlo dati.

Vszem katolicsancom je poznáni szvéti Ivan Nepomuk, práski kanonik, steroga je Venceszláv, csehszki kráo prisziljávo, naj njemi ovádi, ka sze njegova zsená, kralica Joanna szpovedávala. Obecsao je szpovedniki püspekijo i bogásztvo: gda je pa to ne valálo, sze njemi protio z vozov i mantranjom. Ali vsze je zaman bilo. Na szlednje ga je kráo vu Moldavo vodo dáo vresti. Tak je Ivan Nepomuk szvéti manternik posztano za szkrivoszt szpovedi.

Ali zvün szvetoga Ivána Nepomuka keliko jih je bilo, od sterih szvejt neve, ka szo za volo szkrivoszti szvesztva pokore trpeli? Imeniti piszáteo, Tóth Mike jezuit pise vu ednoj knigi (Lélekmentő) edno takso isztinszko prigodbo. V Parizi sze je zgodilo pred 25 letami. Eden goszpod je na szredi v nácsi popa dáo pozvati k szvojoj betezsnoj

zseni. Gda je dühovnik poleg réda vsze opravo ino je domo steg iti, te ga je goszpod prijao i pelao v pivnico. Tam ga je etak nagovoro: „Csasztiti ocsa, jasz szam szpuno zselenje moje zsené, dáó szam vasz pozvati, ar je ona zselela szvesztva vmirajocsih prijéti. Jeli ona vmerje, ali ne, toga nevem, doktorje szo mi tüdi nikaj gvüsnoaga ne znali povedati. Bog njoj naj bode szmileni! Ali jasz zdaj morem znati i scsem znati, ka sze je ona vam szpovedávala. Zátó vasz proszim, vcsinite meni to prijaznoszt, povejte mi, kakse grehe je mela, posebno to, ka jo je najbole peklo.“ — Szpovednik sze sztrszno od toga gucsa. Ali taki sze je zbráo i mirno odgovoro: „Goszpod, vi szte katolicsanszki cslovek, pa znate, ka vam vasega grehsnoga zselenja ni eden szpovednik ne szpuni. Zakaj vam je to pitanje? Pomirite sze i odbijte z gláve to miszeo.“ Ali goszpod sze je ne dáó tak lahko odpraviti, nego pravo je: „Mozsévi pa zse lahko povejte, ka je njegova zsena zagrehsila. I jasz vam eti mojo posteno recs dam, ka vasz nigdár nikomi ne ovádim, escse vam jáko zahválen bodem, ar me velike dvojnoszti resite“. Szpovednik je na to zse osztro odgovoro: „Dragi goszpod, jasz odájnik szkrivnoszti szvesztva ne posztánem za nikoga volo ne!“

Ali zdaj je zse goszpod tüdi osztro zacseo: „Pater, jasz szam odlocsen na nájhüjse! Ne delajte sze trdokorni, ár sze z zsitkom spilate. Ali mi po isztini povete, ali vmerjéte! Csedno szí premiszlite, stero vam bo boljse. Na premislávanje vam dam 10. minut.“ — Potom sze je goszpod obrno i so je iz peovnice. Dveri je za szebom zakleno, naj njemi dühovnik ne vujde. Ali hitro sze je nazaj povrno v klet v rokaj imajocsi edno pusko nad ve cevi i edno razpetjé. Razpetjé je na sztol posztavo k gorécsoj szvecsi i obrnovsi sze k szpovedniki je pravo: „Jeli szte gotovi?“ Dühovnik njemi je mirno odgovoro: „Gotov szam. Sztokrát boljse bo za méne vmreti, kak odájnik posztánoti. Ali opominam vasz, ka szí sz tem nikaj ne pomorete, csi mene sztrlite, ár tak tüdi nikaj ne bodete zvedili iz szpovedi vase zsené, szvojo nemrtélnó dűso pa vu vekivecsno szkvárjenje vrzsete“. Goszpada szo té recsi nikaj ne genole hladnokrvno je odgovoro: „No, csi vam je reszan sztokrát boljse vmreti, tak vmerjéte! Ali da szam jasz krcsesanszki cslovek, zátó vam dam csasz

na pripravlanje na smrt. Pokleknite tū pred razpetje, 10 minut máte“.

Potom je goszpod v roke vzeo pusko i na obedve cevi jo nabio. Szpovednik je pa poklekno pred razpetjé, prekrizso sze i roke na prszaj v krizs polozso i zacseo tiho moliti . . . Na ednok právi goszpod: „Deszét minut je minolo, szte gotovi?“ I dūhovnik mirno odgovori: „Gotov szam“. Na to goszpod potégne iz zsepa robec i dūhovniki zavézse ocsi, vu edno roko njemi gorecso szvecso dá, vu ovo pa razpetjé, potom 3—4 sztopáje nazáj sztopi i sztrli . . . Dūhovnik malo sztrepecse, ali drūgo sze njemi ne zgodilo, ár je goszpod szam rad v drūgi kraj sztrelo. Na to pa právi szpovedniki: „Roka mi je sztrepetala i ne szam vasz zadeo. Zdaj vam na szrce denem cev, ka gvūsno i na ednok vmerjéte.“ I vu isztini njemi je na prszu pritiszno cev i pravo: „Gda do 3 precstem, te kūsните razpetjé, ár te sztrlim. Eden . . . dvá . . . tri . . .!“

I ne je sztrelo, nego pusko na sztol polozso i pravo: „Velikocsasztliti páter, sztanite gori, ne vam trbe vmreti, probo szte dobro presztali. Jasz szam do zdaj ne steo vervati, ka bi popi zaisztino ne vōvadrūvali szpovedi, záto szam sze bojao, ka po szpovedi moj spot na szvetlo pride; ar jasz tak dobro znam, ka je vcsinila moja zsená. Ali zdaj vidim, ka szpovednik zaisztino obdrzsi szkrivnoszt szvesztva i tak znam, ka je nasa szkrivnoszt zakopana. Proszim vasz, odpūsztite mi, ka szam vasz na to tezszo probo djáo.“ Szpovednik sze je mirno poszlovo i odiseo. Ali to je bio manternik, ar je vu dūhi zse vsze presztao, ka eden manternik more presztáti.

Szpodobna prigodba sze je pripetila v Parizi na Francoszkom pred 38 letami. Leta 1902. je vmrla v Parizi edna sztara zsenzka, stera je prlé pri ednom plebanosi v Parizi kūharica bila. Toga plebanosa szo 1871. leta eden vecsér vmorjenoga najšli vu njegovoj hizsi. Tiszti odvecsarek je drūgi ne hodo tam, kak eden drūgi pariski plebanos iz szoszedne mesztne fare. Szodnija je toga plebánosa naprej pozvála i on je vadlūvao, ka je tiszti den vecsér do 6. vōre tam bio pri szvojem szoszedi. Doktorje szo pa dokázali, ka je ov plebános rávno okoli 6. vōre mogao vmorjeni biti. I tak je té plebanos zaman pravo, ka je on ne vmoro szvojega prijátela, ár vsza znamenja

szo proti njemi szvedocsila i szodnija ga je na szmrt oszodila. Dol szo szlekli z njega popovszki grant i glavo szo njemi odszekali. Ali gda je 1902. leta onoga vmorjenoga plebanosa küharica na szmrtnoj poszteli lezsála, je dála pozvati obszinszkoga notariusu k szebi, naj bi njoj testament napiszao. Szvoje peneze je nihála na szvete Mese za szvojega nigdasnjega goszpodára, onoga vmorjenoga plebanosa i za onoga na szmrt oszodjenoga plebánosa. Potom je pa pod pero právila notáriusi, ka je szvojega plebanosa ona száma vmorila, naj more njegove peneze v roke dobiti. I da je znála, ka drügi ne bode mogeo proti njoj szvedocsiti, kak szoszedni plebanos, záto je vcsaszi sla k njemi ino sze szpovedala pred njim, poszebnó to je vadlúvala, ka je rávno malo prlé vmorila szvojega goszpodára, ár je znála, ka de tak té pop mogao mucsati. I on je za isztino drzsao szkrivoszt szvesztva, i ráj je szramotno szmrt gorivzeo, kak ka bi pred szodnijov kaj taksega pravo, po kom bi mogocse bilo vmorilko gorinaiti.

Szkoro csüdno sze nam vidi, kak escse najbozsnejsi popi obdrzsijo szkrivoszt szvesztva. Ne dávno je eden pop (po imeni Bauer) odpadno od poposztva, záájó szvojo vero i sztopo je med szlobodnozidárce, med té zagrizsene neprijátele katolicsanszke vere. Njegovi novi prijátelje szo ga pri ednoj vecsérji gorpozváli, naj njim pripovedáva, ka szo sze nike njim poznáne goszpé i goszpodicsine pred njim szpovedávale. Ali on njim je eto odgovoro: „Csi szam rávno poposztvo povrgeó, tak bozsén i neposteni cslovek szam pa li ne, ka bi té szkrivoszti komi povedao. Da szte pa vi mené za tak bozsnoaga csloveka drzsali, záto vzemte na znánje, ka z vase drüzsbe vösztopim. Lehko noc.“ Sz tem je povrgeó bozsno kompánijo.

Vindex.

Na dén vszeh Szvécov.

Nasa szv. vera nasz vcsi, ka je nebeszke szvéce, ki szo po dobro szkoncsanom zemelszkin bezsájon zse korono zvelicsanja zadobili i zdaj z Krisztuson kralüjejo, csaszttiti i njé na pomocs zazávati dobro i hasznovito delo. Ar csi zse na zemli jákosztne lüdi postüjemo, vszebole je dosztojno, naj bi szvéce postüvali, ki szo sze zse vu nebesza preszelili, ki szo szinovje bozsi, Jezusovi priátelje i potom escse izda brátja nasa! Zse peszmár nasz na to pozáva z etimi: „Hválte Goszpodna vu szvécah njegovih!“ Szan Bog právi: Ki mené postüje, onoga jaz tüdi zpostüjem. Zaka tak nebi postüvali one, stere je Bog zviszo? Záto szo verni krscseniki zse od zacsétka postüvali szvéce i maticérkev je vszigidár vsila, ka je to dobrotivno delo. Zse vu drügoj i trétjoj sztotini szo krscsenicje manternikov szmrtni dén obhájali i pri njuvih grobah vküppridocsi szo ober njuvih osztankov meso obszlüzsávali. Tak smyrnenszki verni vu drügoj sztotini vu ednom lizti, šteroga szo malo szledi po manterniskoj szmrtni szvojega püspeka, Polikárpa k pontuskój obcsini pizsali, nam szvedocsijo, ka szo oni szv. Polikárpa csonte vküppobrali, vu sznajzsno meszto szkrili i ka na ono meszto vszako leto z veszeljon vküppridejo, naj bi njegov szvéti szpomín obhájali. Szv.

Cyprián, karthagenszki püspek, szo pa szvojm dühovníkom zapovedali vu trétjoj sztotini, naj bi manternikov imé i njuv szmrtni dén szkrbno gorizapiszali, naj bi tak maticérkev lehko njuv szpomiu obszlúzsávala. Vu vremeni szv. Hieronyma je pa zse návadno bilo manternikov grobe vu podzemelszkih mesztah obiszkávatí i pohájati.

IV. Bonifác pápa, ki szo 615. leta mrli, szo poganzski Pantheon, to je vszen pogauszkin bogan poszvecseno cérkev na csészt Bl. D. Marii i vszeh manternikov goriposzvétíli. Od toga vremena mao szo zácsali szvétek vszeh szvécov obhájati.

Szv. Franciska Chantalszka je poszebno pobožno csasztila manternike, ki szo krv prelejali za szvojo vero, nadale szvetnike prvih sztotin, ki szo po szvojih pizmah i trúdah Krisztusovo vero bránili.

Naszledűj ete zglede ti túdi, krscsánszka dűsa, i postűj pobožno odicsene szvéce ki szo na odebráno diko pozváni. Rezi törmov sze ni eden váras ne bode ozdalécs vido za lepoga.

Törmi szo szvéci vu bozsem váراسi. Oni szo, ki po szvojih jákosztah zviszijo krizs, steri kak znaménje zvelicsanja zse ozdalécs kiva zemelszkomi potniki. Lepo právi od szvécov szv. Tomás: „Szvéci szo sznejzsno bele i dobrodísécsse lelie bile, kak ki szo neduzsno zsvieli i dober glász, té dober dihét za szebom niháli; oni szo ágneci bili, nikoga szo ne zbantűvali, krotki, ponizni i vsze z kém szo ládali, szo drűgim ná haszek obrnoli; szpodobni szo bili k zvezdan, ár szo bole nebeszko, kak zemelszko zsvilenje zsvieli“.

Pa szvéce postűvajocsi vu njih szamoga Bogá postűjemo i zvisávamo. Szv. Bernát od postűvánja szvécov szí premislávajocsi eta právi: „Gda vu szvécah taksa dela vidim, stera szo hvále i csűdivanja vredna, i csi eta dela pri szvetloszti csiszte pravice preglejűjem, tak szpoznam, ka sze eti sto drűgi za hvále vrednoga i csűdnovitoga szkaszűje, — szan Bog. Njega zvisávam vu szvécah njevovih, bodi on Elizeus ali pa Eliás; ár szta obadvá mrtve zbűdjávala. Ali to grozbűdenje mrtvih sze je ne po njuvoj mocsi zgodilo, nego po njih je Bog zbűdo gori té mrtve. Kak pri lepom pizmí ne hválímo pero, pri lepoj predgi

jezik : tak ka mi vu szvécah hválimo, to Bogi szlúzsi na diko“.

Vu IV. sztotini zšivocsi Vigilancius krivovucsenják je zevszov mocsjov postúvanji szvécov protisztano vucsécsi, ka sze z ten poménsa bozsa dika. Ali proti ujemi je povzdigno szvoj glász szv. Hieronym i z naszledúvajocsim odgovoron je razložso isztinszki návuk materécérkvi od postúvanja szvécov : „Oh neszpametna gláva ! Sto bi gda molo szvéce ? Sto bi gda stim o csloveka za Bogá ? Mi hválimo Bogá vu njegovih szécah i szvéce vu Bogi, kakda vu blizsnjem Bogá i vu Bogi blizsnjega lúbimo. Kakda sze tak z lúbéznosztí do Bogá nika dol ne potégne z toga, ka mi szvoje blizsnje lúbimo : tak nika ne poménsamo diko bozso z tém csi szvéce, kak bozse priátele, postújemo, nego vsze bole sze ona povéksáva vu postúvanji szvécov, rávnok tak kak sze nadája lúbézen do Bogá, csi szvoje blizsnje lúbimo. Komi bi na pamet szpadnolo to praviti ka ono postenjé, stero szmo duzsni szkázati kaksemi vládniki, bi sze po tom poménsávalo, csi poleg njega njegovo mater, njegovo deco i njegove verne priátele túdi posiújemo ? Proti tomi jeli sze ne povéksáva po tom vszebole njegovo postenjé, ár one szamo za njegovu volo postújemo, kak on spot, steroga bi na ete nalagali, bi vládnika túdi zsalosztio. Záto právi Krisztus : „Ki vász poszlúsa, mené poszlúsa ; ki vász zavrzse, mené zavrzse.“

Poleg vcsenjá nase szv. vere je dobro i hasznovito szvéce na pomocs zazávati i vu njuve prosnje sze preporácsati, naj bi od Bogá po njegovom szv. Szini kakso dobroto zadobili. Kak csi je poleg recsih szv. pizsma szlobodno, celo hasznovito zšivocse pobozsne lúdi proziti, naj bi nász z szvojimi molitvami podpérali, kak je vcsino to Baruch prorok govorécsi : „Za nász sze túdi molte pri nasem Bogi i Goszpodi,“ i szv. Pavel, gda je thessalonicásnce proszo : „Priátelje ! molte sze za nász“ — csi je szam Bog to steo, naj bi sze Jobovi priátelje vu njegovo molitev preporocsili, naj bi za volo Jobove vrednoszti miloscszo zadobili, govorécsi : „Idte k mojemi szlugi Jobi . . .“ Job de sze pa molo za vász, i njegovo persono prestimam“ : kem bole bode hasznovito csi mo one za pomocs

proszili, ki sze zse pri Bogi veszelijo. Lepo pise záto szv. Hieronym: „Csi szo zse apostolje i manternicje zse vu szvojem zemelszkom zsvljenji, gda szo zse escse za szébe mogli szkrbeti, za drúge molili, vszebole vesipijo zdaj to, gda szo zse vu nebészah koronani. Moyzes szan je odpúscsenje szproszo za sészt jezero moskov i Stevan prvi manternik, sze je túdi molo za szvoje nepriátele. I zdaj gda szo zse pri Krisztusi, bi njuve molitvi menje bilé vredne?“

Záto je zse pri nigda njih krsccsenikah návadno bilo preminocse manternike i drúge neduzsne düse na pomocs zazávati. Znali szo nájmre, kak szv. Bernát právi: „ka szo prezselne za nász prosnje szvécov, naj ka mi po szvojoj szlaboti zadobiti nemremo, to bi po njuvih prosnjah zadobili.“

Szv. Hieronym szi je vecskrát zdehno k preminocsaj Pauli, stera je njegova vucsenica bila govorécsi: „Oh szv. Paula! bodi z tvojimi prosnjámi na pomocs tvojemi sztáromi vucsiteli; ti stera szi zse pri Krisztusi, vsze lehko od njega zadobis“. Náziánszki szv. Gregor je tak velko vüpanje meo do szv. Bazila, celo vu szküsávah, ka sze je pri taksih prilikah k njemi obrno govorécsi: „Oh szv. Bazil! pridi meni na pomocs! Szpravi mi od Bogá ali resenjë od szküsáv, ali pa mocs na njé obládnje.“

Pri postüvanji szvécov pa poszebno za to sze moremo poszebno szkrbeti, naj bi po naszledüvanji njuvih jákosztah k njim szpodobni grátali, naj bi njuvo vecsno blázsensztvo mi ednok túdi zadobili. Zlátovüsztni szv. János právi: „Szredbenistvo i prosnje szvécov szo nam prevecs hasznovite ali szamo tak, csi mo sze od vszega, ka je njim ne dopadljivo, ogibali.“

Pascsi sze ti túdi krsccs. düsa, szvéce postüvati.

Postüj njuve kepe i osztanke, pohájaj ona szvéta meszta, gde njé poszebno csasztijo. Nájbole pa postüj onoga szvetnika, koga imé szi vu krszti zadobo, koga ti je maticérkev za patrona osznovila; zazávaj na pomocs njega i naszledüj njuvo példo vu dobrom.

Naj te nede szran razpetjé, kep Bl. D. Marie i drúgih szvécov na szteno tvoje hizse obesziti, naj bi tak hizsa tvoja kapelica familie tvoje posztánola.

Csti pobožno zgodovine szvécov, sterih szrcé je gorelo od lübeznoszti do Bogá i za szvoje zvelicsanje szo vsze premágali vsze pretrpeli.

Od vnoгих pogibelnosztah te obscuva takse cstenjé i vnogo trosta szí lehko z toga zajimas. Gori szí zdehnes z szv. Augusztinon: „Csi szo eti mogli ober szébe kralüvati, csi szo eti lehko dolidjáli gizdoszt i telovno pozselenje — zaka to nebi lehko vesino jaz?“

Szlepecz.

Bozsa roka ga je doszégnoła.

Pred nesternim letom sze je v ednoj szlovenszkoy véski prigodila szledécsa zgodba, stero bi szí naj nasa mladina dobro zapomnila i globoko v szrcé vtisznola.

Bio je rávno vüzemszki pondelek. Lüsztvo je obhájalo odicseno gorsztanenje Goszpodnovo i je verno hodilo k szlüzsbi bozsoj. Tüdi neki mladénc, po iméni Grájcssek je hodo v cérkev, a on je so bole poleg naváde: nej záto, da bi tam bogábojécs molo, nego da bi vküp priseo z szvojimi prijátelmi i znánci. I taksi lüdi je, Bog ujim bojdi szmileni, dneszdén nej malo, zlászti med mladinov. Tej komaj csákajo nedelo i szvétek, ali nej záto, da bi meli zselo verno szlüzsiti Bogi, nego da bi tam pri cérkvi posztápali i kázali szvojo gizdávo obleko i bi sze drügomi szpoli kak nájbole mogli dopádnoti. Za predgo i za krscsánszke návuke sze jáko ne brigajo, nego tem bole za ostarijo i za plesz.

Rávno taksi je bio tüdi Grájcssek. Té neszrécsen mladénc je tüdi nej tak zsivo, kak sze szpodobi krscseniki. Njegovo szpacslivo oponásanje je scse drüge motilo v

pobožnoszti. Gda je pa domo priseo na vüzemszki pondelek od predpoldnésnje szlüzsbé bozse, je itaki nad szvojo mater vdro, zapovedájocs njoj: „Zdaj mi pa dajte nekse peneze, gdekoli je vzemete, ár je dnesz v ostariji muzika i jaz scsém tam pokázati, ka szam i sto szam!“

Mati ga je z lepimi recsmi stela odvrnoti od toga gresnoga nakanenja i ga je proszila, naj domá osztáne i uaj nejde na plész, ár je bio velki szvétek i zvün toga je mela penez pomali, a dugov pa doszta. Ali té lepe materine recsi szo njemi nikaj nej valále; scse bole hüsi je posztao. „Ali jaz scsém dnesz decsko biti! Dajte mi peneze, csi je rávuo na poszodo vzemete!“ Tak je odgovarjao materi, ki je nazádnje vzéla mosnjo i njemi je stela dati nekse szekszare. A premalo sze njemi je vidlo, ka njemi je mati ponüdila, záto je necsamurno zgrabo za mosnjo, jo je vtrgno materi z rok i zvün toga je scse szrdito vdaro mater po prszaj, po tisztij prszaj, stera szo ga negda nadájala. Mater je obisla nato velka zsaloszt i szo jo pobile britke szkuzé.

Szin pa, kak csi sze nikaj nebi zgodilo, je so v ostarijo. Nájprvlé sze je malo nacsófao, potom pa plészao, szkakao i jörjao, kak csi bi sze nori gob najo. Vecskrát je szkricsao: „Jaz szam, sto szam!“ i je mláto z pesznicov po sztoli. Tak sze je oponásao, kak nema zshivina, stera nepozna Bogá. A Bog pa vsze vidi i je tüdi pravicsen szodec, ki placšuje to dobro i kaznúje to hüdo. Njegova pravicsna roka je tüdi doszégnoła toga neszrécnoga mladénca . . .

Gda je nájmre Grájcsék pálik z pesznicov po dveraj vdaro, je roka priletela na erjávi cvek, steri cvek njemi je napravo globoko rano. Itaki po tom je nej meo vecs vole tak trobiti, kak prvlé i sze je za nekaj csasza odpravo z ostarije. Domo je priseo keszno vnoes i sze je vlégeo; a pocsinka je nej najseo. Roka ga je csi duzse bole zacsnola boleti i otekati. Zaütra, gda je vsztano,

njemi je zse natelko otekla i zacsarnila, da szo ga itaki mogli odpelati v bolnisnico, gde szo njemi zdravnicje scse tiszti dén odrezali roko rávno tiszto, z sterov je eden dén prvlé vdaró szvojo lásztno mater, ki ga je z gresne poti na právo pot szprávlala. Tak sze je znébo té neszrécsen mladéncé roké i je posztao zs njega lázar. Zdaj brezi roké hodi na sztrasno példo onim, ki z ednim krajom po ostarijaj oszkrunjávlejo szvétke, z drúgim krajom pa pobijávlejo szvoje sztarise . . .

Pomagács.

Krizs — nase vüpanje, nase odküpljenje.

— Zgodba. —

Vu ednom francoszkom varasi polek vode Loire (Loar) je bilo viditi v racetki pretecsenoga sztoletja szirmaka, vsze njegovo obnasanje je kázalo, da mora to biti cseden cslovek; zato szo szodili, da ga je nájhitrej reberija, stera je pred nikelko leti grozno divjala, szünola v neszrecso. Sto i odket je bio od toga sze ne moglo nikaj zvediti.

Prebivao je vu ednom podrtom sztárom grádi, sterih je bio nigda edne bretonjszke nemeske rodbine. Gda je bila bozsa szlüzsba, je sztao polek crkveni dver, notri pa ne sztopo. Pri toj crkvi je pa oprávlao szlüzsbo dühovnik z imenom Szorel, steri je nigdár né so mimo szirmaka, da njemi nebi dáo álmstvo. Gda ga je zse vecs dni ne bilo videti pri crkveni dveraj, poiscse ga v njegovom prebivanji, gé je lezsao betezsen na szmrt. Vu njegovom prebivanji je vládalo velko szirmastvo: na szteni je pa viszila podoba razpétoga i dva zakritiva kejpa. Dühovnik tolázsi betezsnika i njemi vleva zavüpanje v szrcé. Szirmak pa zdehne globoko: „Ah za méne ne vecs miloscse!“ „Prijateo“, právi dühovnik „nigdár venda ne zdvojite; tüdi za vasz je Krisztus na krizsi niro; on odpüsztí scse dnesz scse tak velikomi pa potrtomi gresniki, kak je odpüsztó nigda razbojniki na krizsi.“ Teda prime betezsnik

mésnika za roko rekocs: „Poszlúsjajte, mojo pregreho, i szodite, csi mi more Bog scse odpúszčiti.“ Jesz szan szin szirmaskoga váncara. Vzel me je pa bogat nemesnják na szvoj grad v szlúzsbo i za pajdástvo szvojemi szini, steri je bio dve leli mlajsi od mené. Ar szan kázao nadarjenoszt i vrloszt, dáo me je szvojim szinom vküper vsolo, posilao me je zsnjim na potúvauje, na zádnje me je pa posztavo za szvojega pizácsa.

Prisla je revolucija. Da bi szí ohráno zsvljenje, je moj goszpod odáo szvoje vérsztvo, péneze poszlaó vü sz Francije, i je zsvio v Parizsi szkriti pod lückim imenom. Szamo jesz szan vedo za njegovo szkriunoszt. Teda sze je z búdila vu meni lakovnoszt, i szkleno szan pri szebi, da szí njegovo versztvo dobim. Vö szan dao szvojega goszpoda revelucionarjem nasztopo proti njemi kak szvedok, i obszojen je bio na szmrt. Szin je bio v tújini i je bio resen. Na ceszti me je szrecao voz, na sterom szo pelali mojega goszpoda na moriscse. On me je zagledno med lüdmí, i zadeo me je njegov pogled. Te pogled mi ne nigdár premíno z szpomina i mí je napravláo grozne znotrasnje bolecsine. Versztva szvojega odánoga goszpoda sze né szan mogeo doteknoti: niháo szan vsze i szan z bezsao. To je bila zgodba sztaroga szirmaka. Csüdno je prihájalo pri szrci dühovnikovom med njegovim pripovedávanjom. Prebledo je i gda je szkoncsao szirmak szvojo poveszt, je pravo „To szta moj ocsa i mati! I ti teda moj nigdásnji pajdás!“ . . . Preplasen od sztráha je szpadno sztári gresnik knogam — szina szvojega goszpoda. Dvoje kastige sze bojécs, od njegove sztráni i od sztráni Bogá, je trepetao i zdihávao: Ali moren scse nájti szmilenje?

Ali mesniki ne hodila na miszeo kastiga: ráiszlo je li kak bi to gresno düso, stera ma szkoro presztáti bozso szodbo, mogeo zmiriti z Bogom i mu na kloniti milosceso odpúscsenja. Vzeme krízs vroké, i drzsi njemi ga pred ocsi, njemi vléva vüpanje i tolázsbo v szrcé; Túdi za tébe je mro, túdi za tébe je tekla njegova krv, i on steri je odpúszto vu zádnyem hipi hüdodelniki na pravom kraji, iná túdi za tébe pripravleno szmilenje i odrpto Szrcé. . .

I tak je túdi bilo. Sztári gresnik sze je zmiro z Bogom. Szin umorjenoga njegovoga goszpoda njemi je dao

odvezo od hűdobije, stero je vesino nad njegovim ocsom, i ga v Krvi bozsoj opránoga i sz Telom bozsim pokrep-
csanoga poszlao vu vecsnoszt.

Ja szmilenje bozse trpi do konca; do konca nasih
hűdobij i do konca nasega zsvljenja — ne da bi predrzno
gresili na njegovo milosceso, liki da znamo esi szmo gre-
sili, da pri njem je odpűscsenje i obilno odkűplenje.
Krizs — nase edino vűpanje, nase odkűplenje.

S. J.

Pobozsnoszt za preminocse.

Ki vu szmrtnom grehi preminé z etoga szveta, on sze na veke szkvari. Ali ki vu sztálisi bozse miloscse szkoncsa szvoje zsvljenje, on po szvojoj szmrtni vcsaszi zadobi nebeszko korono. On pa, ki toti vu sztálisi bozse miloscse, rezi szmrtnoga greha merjé, ino je ali z ménsimi grehami obtehzseni, ali je pa escse za szvoje grehe ne zadoszta vcsino, on ne pride niti vu pekel, niti vu nebésza; neszkoncsano pravicsen Bog nájmre nikoga, ki je mro vu njegovoj milocsi, na vcsno szkvarjenjé ne szűne, ali za volo szvoje neszkoncsane szvétosztí nikoga vu nebésza vzéti nemre, koga escse kaksí ménsi grehi ali pa vremenitne kastige tezsijo, ár je szpizano, ka vu nebésza „nika zamázanoga nemre priti.“ Takse dűse, to nasz vcsi nasa vera, vu purgatorium pridejo, naj bi tan trpele tecsász, dokecs bozsoj pravicsnoszti zadoszta ne vcsinijo, ali pa po prosnjáh Materécérkvi szvojih kastig engedűvanje ne dobijo.

Vu szmrtni szo lűdjé szpodobni k kopalinan, stere z globocsine zemelszke na szvetlo prineszéjo. Nisterne kopaline sze csiszto, nisterne pa z drűgim kaménjon vkűp-

zmesano znájdejo. Te prvese sze včaszi vu núc poszlá-
vijo, ove pa szkucséjo, szemelejo, zaperéjo, naj bi sze
zcsisztile, i na szlednje sze vu gorécsoj pécsi raztáplajo,
i csiszlo z pécsi vövzemejo. Tak sze godi z cslovekom vu
szmrti. Szplóh csiszti neduzsni ednáko vu nebésza pri-
dejo; oni pa, ki szo vu kaksih zamázkah preminoli, vu
purgatorium pridejo, gde morejo tecsász trpeti, dokecs sze
od vszeh zamaszkov ocsisztijo.

Od Makkabeusovoga Judása, vojvoda, cstémo vu szv.
pizmi, ka je po ednoj bojni „peneze pobérajocsi dvanáj-
szet jezero szrebra poszlao vu Jeruzsálem, naj bi sze za
grehe preminocsih vojákov áldovi prikazsüvali, dobro i
pobozsno szí miszlécsi od gorisztanénja. Ár csi sze nebi
vüpaó, ka oni, ki szo vmorjeni, gorisztánejo, zobsztonszko
i zamán bi bilo moliti sze za preminocse. Premiszlo szí
je, ka je na one, ki szo vu pobozsnoszti mrlí, velka mi-
loscsa csáka. Záto szvéta i pobozsna miszel je moliti sze
za preminocse, naj bi sze oni od szvojih grehov odvézali.“
(Macchab. II. 12, 43—46.)

Z tém je tak zse vu sztáron zákoni ocsivesztno vö-
povedano, ka na drügom szveti vszi, ki csi szo glih vu
bozsoj miloscsi, ali dönok z ménsimi grehami oklajeni,
sze tá priszelili, na vecsni nájem včaszi ne pridejo, nego
vu purgatoriumi trpijo, i ka zsivocsi njé po molitvah,
dobrih delah celo pa po daritvi szv. mese odnet lehko
odszlobodijo.

Lübézen do preminocsih sze je celo vu krscsánsztni
lepo vöszkázala. On návuk nájmre, ka mi zsivocsi lehko
pomágamo purgatoriumszkin dűsan, nam ne dá, ka bi
sze z nasih preminocsih dűs szpozábili. Tridentinszko
szpráviscse nasz nájmre vcsi, ka jeszte purgatorium i ka
szmo mi zsivocsi tan bodocsin dűsan po molitvi, álmotvi
i odpűsztkah celo pa po daritvi szv. mese lehko na po-
mocs. Záto právi jeruzsálemszki szv. Cyrill: „Za vszo
preminocso brátjo sze tekáj molimo i verjemo, ka to doszta
pomága njuvin dűsan.“ Poszebno pa po szv. mesah lehko
doszta pomágamo preminocsin dűsan. Krisztus je nájmre
tak zrendelűvao, naj bi szv. mesa kak szv. Gregor právi
„tekáj ftisajocsi áldov bio za mrtve.“ Csi szo zse sztároga
zákona áldovi pomirajocso mocs meli za odszlobodjenjé

preminocsih, kak szmo to od zgorah vidili, kem bole má to mocs szv. mesa, stera je nepretrgnjeno ponávlanje Krisztosovoga krizsnoga áldova. Zato, kak Zlátovüsztni právi, zse apostolje szo tak zrendelüvali, naj bi sze pri daritvi szv. mese z preminocsih szpomínali. Tertullían pa, ki je k apostolszkomi vremeni blüzi zsvivo, eta pise: „Návado mámo za pokojne on den, gda szo z etoga szveta preminoli, za njé szv. meso darüvati.“ Zse vu indasnjem krscsánszskom vremeni je návadno bilo za preminocse na trétji, szédmi i treszeti dén szv. meso darüvati. Trétji dén na on szpomiu, ka je Jezus po szvojoj szmrtni na trétji gorisztano i bogábojazne düse nasih preddedov z peklénszkoga trnáca (lymbus) vu nebésza pripelao. Szédmi dén pa naj, kak szi je Bog pri sztvorjenji na szédmi dén pocsino: tak naj bi preminocsa düsa tüdi kem hitrej vecsni pocsinek zadobila. Treszeti dén pa, ár szo sze Izraelci tüdi ober Moyzesove szmrtni 30 dni zsalosztili.

Szv. Augusztin je za krivovernika oszodo Aeriusa, ár je to vecsio, ka je zamán za preminocse düse sze moliti i za njé szv. meso darüvati. Sv. Monika, mati sv. Augusztina, je pa na szmrtnoj poszteli szamo to prošila, naj sze z njé pri daritvi szv. mese vecskrát szpomina.

Pazzijszka sv. Magdalena sze je vecskrát celo nos molila za purgatoriumszke düse, vnogo sze posztila i osztro szvoje telo vmárjala. Vecskrát je prošila od Bogá, naj bi lehko za drüge trpela. I Bog je vecskrát gorivzeo té njéni áldov. Te je vecskrát nisterne dni dugo sztrasne moke trpela, po tom je pa vidla, kak szo sze odszlobodjene düse vu nebésza zdigávale.

Szv. Bernát nam pripovedáva z zsvilenja sv. Malakiása, ka je njegova szesztra mrla i ednok vu ednoj noci da bi glász csüo, steri njemi právi, ka ga szesztra vöni csáka i ka je ona prevecs gládna, ár je zse 30 dni nika ne jela. Malakiás sze je vcsaszi szpoto, ka znamenüje té treszeti dnévni glád. Po tom sze je vszaki dén z njé szpomeno pri sv. mesi. Naszkori sze njemi je szkázala szesztra vu erjávom oblecsi sztojécsa pred cerkvenimi dverami, dale je ne mogla sztopiti. Na dale sze je záto z njé szpominao pri sv. mesi. Po kráci sze njemi je ona znova szkázala ali na pol vu beloj obleki vu cérkvi sztojécsa; k oltári

je escse ne mogla sztopiti. Na szlednje ob trétjim je vido njo vu szplóh belo oblecseno, kak je rávnok vu sereg odicsenih bila goriprijéta.

„Szmilújte, szmilújte sze nad menom koncsi vi priátelje moji!“ zdihávao szi je nigda pobozsen Job. Tak sze k nam molijo purgatoriumszke dūse, celo pa k zsivocsim priátelan i rodbini.

„Odposli Lázara — kricsi bogátec z pekla k Ábrahámi — naj bi vu vodo namocso prszt szvoj i polehsao jezion moj, ár eti vu plaméni grozno doszta trpim.“ Ali njemi szkvarjenomi je ne mogeo niscse pomágati. Ali purgatoriumszkin dūsan, stere k nam tūdi za pomoes kricsijo lehko pomágamo; njuve moke i njuv ogen z Krisztusovov krvjov lehko pogaszimo.

Szv. Augusztin eta pise od purgatoriumszkih mok : „Ete ogen bode bole zsarécsi kak kasté drúgo, ka cslovek more trpeti na zemli“. Záto nasz opomina : „Scsés, oh cslovek, naj bi sze Bog szmilúvao nad tehom? Szmilúj sze ti tūdi nad purgatoriumszkimi dūsami; ár szamo ti szmileni szmilenje zadobijo“.

Eden z vnogimi potnikami natlácseni hajov je vu roké razbojnikov szpadno, ki szo vsze potnike na eden záton vu robsztvo odegнали. Vszaki je szvojin domácsin glász dao, naj bi ga z teskoga robsztva vóküpili. Kak zsmetno szo csakali oni na peineze! Gdakoli sze je kaksi hajov priblizsávao k zátoni, vszaki szi je miszlo : „Deca, zsená, brátja i tak dale, stere szem jaz na telko lúbo, z sterimi szem tak doszta dobra vcsino, me zagvūsno odküpijo z robsztva . . . I kak velka je bila njuva zsaloszt, gda szo sze vkanili . . . Tak csákájo krscsánszka dūsa, znábiti sztarisje, mozs, zsená. deca, brátja i rodbina tvoja vu purgatoriumszkoj vozi naj bi ti njé z molitvami, z posztmi, z odpūsztkami i po daritvi szv. mese njé odszlobodo. Kak bi je zsalosztilo, csi bi sze ti z njih neszmileno szpozábo!

Pravmo zato z szv. Bernardom : „Hodmo na pomoes purgatoriumszkin dūsan! Z vrelimi molitvami przszilim Goszpoda na szmilenje proti nevolnim dūsican, na njuvo ftisanje bodem poszebno gorialdúvao sz. mese áldov i

vü pam sze, ka de sze Bog szmilüvao nad njimi, i engedüje njim njuve kastige, nevoló njuvo na diko i trplenje na radoszt obrné. Ja po molitvah i dobrih delah, po daritvi szv. mese lahko prekrátimo njuve moke ino je lahko odszlobodimo z zsalosztnoga sztálisa“. Dokecs zshivémo, dokecs szí escse lahko vrednoszt szprávlamo pravmo z szv. Augusztinon : „Molo mo sze za preminocse, naj gda pridejo oni vu blázseno vecsno domovino, bi sze za méne tüdi molili“.

Szlepecz.

Iz zgodovine sv. materecérkve.

— Sv. Vazil ino poszt. —

idili szmo zse regule sv. Vazila na ténci, kakti fundament szamosztánszkoga zsvljenja. Ki ete regule premislávajocs precté, more szpoznati, ka je nebeszka modroszt polozsena vu njé.

— Nego vsze lepe recsi ino predge szo nam nikaj ne vredne, csi ne razmino, kak moremo szami szebé obládati, pa to szo szpoznali vszi pücsávnicje i vszi pobojsni szamosztánci od zacsétka mao tak, ka brezi poszta, mogeo bi pizati, brezi osztroga poszta, ne bilo klostra na szveti pa nega tüdi denésnji dén. Ki szvojeja pozselenja vu pitvini i jesztvini potreti ne ve, on vu dütevnom naprej idti ne more. Za to poszlüsajmo, ka nasz vesi sv. Vazil od poszta:

„Csi bi mi — pise on — vu vszakom nasem deli poszt zváli na pomocs, te bi celi szvet mirovno zsivo eden polog ovoga. Csi bi sze národje pobojsno posztiti znali, te ne bi vecs národje mecsa brüszili eden za ovoga, vojszke ne bi hodile szem-tam z szvojimi zasztavami, te pücsáve i logovje ne bi razbojniké szkrivali vu krili szvojem, te vu városáj ne bi bilo zapravlivcov, na morji hüdodelnikov, nase zsvljenje ne bi bilo tak puno nevol, csi bi sze vszi lüdjé posztiti znali, csi bi poszt vodo nas zsitek.

Poszt bi nasz návcsó ne szamo hráne zametávati nepotrebne, nego tüdi zavrzsti szkoposzt, vsza zemelszka pozselenja ino z njimi vszáko grehoto.

Poszt je odgojo, kak kaksa dójka Samsona. Dokecs je on z posztom krotio szvoje telo, je jezere obládao vu boji ino je zselezna vráta varosa zmeszta szpravo; nancs oroslán je ne mogeo proti sztáti moci njegovoj; nego kda sze je pijancsivanji ino nemertücslivoszti podao, je vszo szvojo mocs zgübo pa szo sze escse szlaba deca noresüvala z njega.

Elias prorok je z szvojim posztom doszégno, ka je tri let i sészt meszecov ne dezsdzsilo (3 kral. 17.), ár je vido ka z obilnoszti kvár nasztáne pa je priszilo lüdsztvo na glád po sterom je sztavo pot grehov, kak sze sztávi rana, csi sze vözssezsgé, ali sze obscuva zsitek z odrezanjom stere kotrige. Pa naj bi escse bole vkroto lüdsztvo szvoje, je on z njim vréd steo trpeti, zato je pravo: „Kak Bog zsvé vu nébi, naj ne szpádne niti rosza, niti dezsdzs zvuñ zapovedi recsi moje! Z posztom je szpravo szina mrtvoga dovici nazaj; ár poszt tüdi szmrt obláda.

— Nego kak dobrota, stera sze zgodi za to, naj jo drügi vidijo, nikaj ne valá, rávno tak poszt ne, steri sze szamo teccasz drzsi, dokecs szmo komi pred ócsmi. Csi sto naime szamo za to kaj dobroga dela, naj ga hvalijo lüdjé, szí je zaszlüzso szvojo hválo pa jo tüdi dobi od lüdiñ, pri Bogi je pa naj ne iscse. Elizeusz je gosztom szvojim tüdi szamo zelenjé dao jeszti na znaménje szvoje gosztolübnoszti.

Trijé mladénci szo batrivno sztáli vu ognja punoj pécsi ino szo sze szvetili, kak zláto te, kda je vöszekajocsi z pécsi plamén okolisztójécse kaldejce na szmrt pozsgao. Poszt je bio tomi zrok, steri je njé neduzsne obscuvao, ka szo düha csisztoszti razpresztirali okoli szebé, kotkoli szo hodili.

Tüdi Daniel, ki je tri tjedne ne jo niti pio je vu jamo oroszlanov vrzseni ino vu mocsi szvojega poszta je na poszt vcsio nemo zverino, kak csi bi on szam z kamla, ali z zseleza bio, steroga zverina nemre pozsreti, ár poszt csloveka od zseleza mocnesega vcsini.

Jeli bi vüpao Moyzes na ogenj metajocsi breg, csi sze ne bi prvo z posztom okrepo. Med posztom je dobo táble törvéna ino pod bregom je teccasz nemertücslivosztpripelala lüdsztvo njegovo vu bolvansztvo.

Jeli je Ezsau nej z pozselenjom nerédmin jela posztano szlüzsábnik szvojega brata, steri je z mertücslivoszttjov zadobo ocšinszki jus.

Kda je Elias 40 dnévov poszt drzsao vu püsztini, je vido tam Boga i tak ga je vido, kak ga je cslovek szamo mogocsi viditi.

Pa vu püscsávi szo nej oni szpomrli, steri szo meszo zseleli od Mojzesa. Obládali szo egipcsáne, z szühimi no-

gámi szo prisli prek morja, pa szo osztali zdravi ino mocsni, dokecs njim je zadoszta bila manna i voda, nego za to ka szo meszo proszili ino sze nazaj zseleli vu veszélja Egyptoma, szo ne szmeli viditi veszélja obecsane zemle !

Daniel ne bi videnja vido, csi sze ne bi z posztom pripravo na njá. Zobilnoszti hráne sze csarni oblácje zdigávajo, steri zakrijejo pred nami ono szvetloszt, z sterov Düh szvéti nase pámeti preszveti.

Za posztom návadno lehko szpimo ino sze túdi posinjeni z lehka zbúdimo poszebno csi nas düh velka dela obrácsa v Szebi. Koga szen prevecs vészse, njemi nemertúcslivoszst bozsne kepe naprejprinása, steri ga vu vekivecsnoj szmrtnoj nevarnoszti drzsijo.

Csi sze ninivitanci ne bi z szvojimi sztvarmi vréd posztili, níkdár sze ne bi ognoli osztre kázni bozse !

To szo szama znaménja, kelko i kak velke haszke poszt szprávi cslovecsanszti !

Poszt je bio naime, steri je celi zmozsen i velki város Ninive od pogübe reso. Tridni sze je csüla recs „Ninive bode preiseo !“ Pa je povrnenje k Bogi zavrnolo neszrecso.

Tak pise szv. Vazil od poszta. Mi ne moremo z nasimi szlabimi recsomi k tomi níkaj pridati nego sze szamo csüdivamo toj modroszti, stere vszaka recs je zláta isztina ino iscsemo naszledüvati návuk i zsitek toga velkoga szvéca, steroga szv. maticérkev z szvétim Athanáziuszom, nazianszkim szv. Gregorom, ino zlátovúsztnin szv. Jánosom med vucsitele szvoje racsuna.

Bassa Ivan.

PREKMURSKO
MUZEJSKO
DRUŠTVO
V
MURSKI SOBOTI

Drobis.

Opomba! Zádnja leta szo zse vecskrát hodili po nasij vesznica; zsidoszki agentje, ki szo noszili razpetja, csiszla, kepe, molitvene knige i scse kakse drúge recsi pa szo po vszoy szili primarjali lúsztvoy, naj szí je narocsij, obetajoco njemi, da bo dobiecek obrnjeni na kakso cérkev, miszijon i da do sze za narocsnike szlúzsile „vecsne“ mese. Ár szo tej agentje navékse z zsidoszki; fabrik vöposzlani i od vász scséjo z tezskeim trúdom zaszlúzsene peneze potégnoti, vam naznánimo, csi bi gda vecs taksi agent k vám priseo, naj sze prilízávle z szvojim blágom, kak sze scsé, vi ga ne poszlúnite, nego ga odposlite.

Velesaszтите goszpode dühovnike pa proszimo, naj nikak ne dovolijo, da bi taksi agenti po njihovij faraj na kaksikoli cio nabirali. Csi bi pa nabiranje na kakse dobre cile potrebno bilo, teda naj blagovolijo nabirati velesaszтити goszpodje dühovniki szami i naj ne púsztijoy nabiranje v roke taksim agentom, steri sze tak prilízávlejo z szvojimi masznimi recsmij, da sze jij lúsztvoy ovacsi nemre resiti, ka szí narocsi njúvo malo vredno blágo.

Jáko je zsalosztno, kak szo vasz zvodili lanszko leto neksi agentje, ki szo po dolnij faraj z tej nájmésij vesz-

nic odneszli po 200—500 ranski. To je pomilüvanja vredno! Kak bi tej penez krvávo trbelo pri nasij cerkváj i zdaj szo odneseni v túji kráj! Pa csemi bi mi pomagali túje cerkvi, gda nam szamim trbe nove zidati v vecsij mesztaj?!

Záto, lüdjé, bojte pametni! Ne dajte sze vecs noriti i nebogajte takse túhince, ki szamo vase z velkim trúdom i z krvávimi zsúlami zaszlüzsene peneze zselejo, a blágo vam pa takse poslejo, stero je szkoro nicesza nej vredno, kak szo napriliko molitvene knige, stere szo napiszane v taksem narecsji, da jij nihese nerazmi. Pomágate rájsi nase cerkvi, stere szo tak jáko szirmaske!

P.

Nota. Doli szmo dáli ete csrtice, csi li, ka je od toga zse vecskrát bio gucs vu etom lizsti, ár sze iz etih recsi tak vidi, ka mi dühovnicje ne pázimo zadoszta na to, komi dámo szvoj podpiszek! Csi je steri med nami kaj podpiszao táksega, je szamo znaménje, ka sze agent prinjem glászo ino ka je cio, na steroga pobira ne bozsen; nego jeli sze vu onom agentu sto szlobodno zavüpa, ali ne, to mi nikdár i nikak ne szvedocsimo — mi agentov tak ne poznamo, kak vi ne!

Reditel.

Vélko katolicsanszko szpráviscse sze je obrzsaló vu Szegedi szlednje dni auguszta meszeca, stero sze je zacsnolo z ednov velkov processijov z Oltárszkim szvesztvom obrzśánov. Pétdvajsztu jezero lüdih je zalo tao vu toj processziji ino pri tom szpráviscsi, kde szo sze navdüsávali na obrambo nase szv. vere ino poszebno katolicsanszke novine, knige i katolicsanszkoga lüdsztva drüzstvo preporácsali ino odlocsili siriti, ár szo to one skéri, stere szo nam mogocse vu nasem drzsánji pravice nase szv. materecérkve obsuvati ino dopuniti.

Mi szlovinci toga vszega ne imamo. Ete máli sznopics túdi premalo lüdih má. Trikrát telko bi nasz moglo biti. Od katolicsanszkoga drüzstva lüdsztva szmo pa túdi predalecs, nego vüpamo sze záto, ka to vsze bode pomali, csi nasz vszaki vesini szvojo duzsnoszt vu rászirjávánji i preporácsánji etih dobrih del.

Reberija je bila na Spanjszkom pa je zdaj statárium vu treh okrajinah etoga drzsánja. Pa z kem sze je zacsn-

nola reberija? Boj je nasztano vu Marokko zvánom drzsánji szeverno — záhodne Afrike pa szo Spanjci priziljeni bili vojszko tá poszlati mir delat. Za to szo sze vnogi poreberili, zakaj kral vojáke nūca pa vcsaszi prvi dén szo sészt klostrov z cerkvami vréd zvúzsgali ino 120 redovnikov i nūn szpoklali. Kak esi bi barátje i nūne zrok bilé boja.

Csüdno, ka sze vszaka reberija z pregánjanjom dühovnistva zacsne! Znaménje je to, ka satan vszako priliko ponūca proti szvétoj matericérkvi pa razvúzdane národe huisti proti cerkvenim voditelom esi li ka niksega tála neimajo vu onom deli, za volo steroga sze nerédnoszt zacsinja. „Molte i verosztűjte, naj vu szkűsnjavo ne szpádnete“ právi Krisztus. Med nami tűdi szo, ki odűrjávajo dühovnike, esi li ka szo njim nikaj ne krivi, ár ki odűrjáva Goszpoda, on prekoné tűdi hlápca njegovoga.

V Budapesti je na konci augusztusa meszeca sesznájosztet lűdih mrlo v dvema dnévoma od zsganice. Na to szo doktorje i policajszstvo zacsnoli preiszkávati, odkod je eta zsganica bila, pa szo znaisli, ka jo tam v Budapesti dela eden fabrikant. Ne je drága, sziomasko lűdsztvo jo vu szvojoj noroszli rado pijé pa szí po taksem ráni grob szprávla. — Preiszkávo szo dale drzsali pa sze znaislo, ka ne szamo v Budapesti, nego v Tót-Derecki je tűdi vmorjeno z njov sesznájosztet lűdih szlednjega tjedna augusztusa, vu Nagyváradi 12, vu Miskolci 10, vu Nyiregyházi 6, vu Szamos Lipi, Perlaszi, Pozsoni i Komárombi vecs kak dvajszeti lűdih. Pa esi bi dale preiszkávali, kelko bi jih kde pri nasz na szloven szkom naisli, stere je ete csemér odneszeo vu ráni grob?

Poznamo vesznice, kde pri zsétvi tűdi zsganico pijéjo! Máloj deci tűdi dávajo! Národ, steri szam szebé kole, je ne vreden, ka bi ga Bog csuvao — naj ga buje Bog, ka ne bode duzse grehsio.

Pravijo, ka vu leti, kda je velka vrocsina, csloveki vnoga voda skodliva. Proti tomi vu vnoгих mesztaj znájo csedneso pomocs. Pűsztijo vu edno kánto vodé nisterno kaplico domácsega jecija, esi neimajo z kem kupico vina kűpiti, nego zsganice cseden cslovek ne pijé.

Dr. Boissaire, glaszoviten francuski vracsiteo, steri je szvoj zgübleni pogléd v Lourdi csüdovitno nazajdobo, szí je zmiszlo, ka bi dobro bilo vszako leto vsze tiszte vküppozvati v Lourdes, steri szo sze tam po csüdovitnoj poti zvrácsili. Prvi taksi zhod je láni v decembri bio obrzsáni, k steromi je 40 taksih zvracsenih vküper prislo. — Vszaki ne ima ob csem vszako leto tá potüvati. — Veszélo je bilo viditi ete blazsene, kak szo z szkuznimi ocsmi hválo dávali znova bl. D. Mariji za zadobleno milosco ino kak vezélo szo pripovedavali vszakomi, kak sze je z njimi godilo te, kda szo z betega na ednok sztanoli. Vnogi neveren sze je szpokoro na pogléd etih zsi-vocsih péld, vnogi szí je pa koncsi zacsno premislavati, ka znám li je nikaj tam ober nász, stero znami ravna ino od nász nikse inacsise zshivlenje zsele, kak od neme sztvári.

Spitao za pijance. Po drüghih drzsanzaj szo zse nasztavleni tü in tam, prinasz je letosz posztavo gori prvoga Apponyi Albert miniszter poleg Budapesta v Rákospaloti. Doktorje szo naimé szpoznali, ka sztaroga mocsnoga pijanca domá odvaditi od pila jo szkoro ne mogocse; za to sze zdaj spitálje nasztávlajo, kde sze taksi, csi májo nakaneuje sze pobogsati, pomali odvádijo od pila brezi toga, ka bi nazájszpadnoli v to navado. Prémocsni plácsajo 5—7 koron na dén, szíromaskesi menje, zcsiszta szíromaski nikaj.

Obecsavanje zákona na anglezskom. Triszto let sztoji zse právda na anglezskom, poleg stere csi kákshi mozski kaksoj dekli zákon obecsá ino szvojega obecsánja ne obderzsi, sze pokastiga. Pa je taksa kastiga vnogokrát ne mála. Za to tam decski jako pázijo na to, ka náglo naj ne obecsajo nikomi zákona. Ne dugo, ka sze zgodilo, ka je ednoga bogátca obtozsila edna dekla po njegovoj szmrtri, ka njoj je zákon obecsá, pa szí je te drügo vzéo i naszkori vmro, pa je szodnija njoj 40,000 rajnskov priszdila z njegovoga imánja. Za to vnogi szamo záto vzeme

koga za zseno, ár njoj je náglo nikda obecsao pa sze te kastige boji. Csi mozski dekle obtozsi, ka je razmetala, njo návadno na nisteren filler obszodijo. Malo nepacsna návada, nego má zadoszta dobroga vu szebi túdi. Poleg posztáve szv. materecérkve známo, ka takse obecsanje z recsjov dáno brezi pizsma je nevaláno pa ki sze z taksov recsjov li dá znoriti, naj vidi, kak sze resi nevole.

Csüdno! Ali ne je csüdno, nego celo sze razmi, ka mi katolicsanci vszesirom po szveti szami sztojimo vu boji proti zmosznoszti tmice. Mi sze mantrámo vu obscini, mi na orszácskom gyúlesi za krscesanszke pravice. Nase novine, nasi voditelje sze borijo proti razpiszanji zákonszki továrisov, proti nevernim solam, proti nezmernim lumparijam, muzsikam ino razvúzdanoszti mladézni. Mi delamo drúzstva eden — ovomi na podpora — ovi drúgi „krscesenicje“ sze pa znász szmejéjo pa vszikdár z neprijatelami krscesansztva drzsijo. Je to ne csüdno? Steri ge májo zdaj te li právo Krisztusovo vero?

Posta reditela.

P. Zahvalim poszlane recsi, bode slo pomali, szamo pazimo, naj didakticsni tao ne bode vöporinjemi. Vecs karakteriszticsne dialektike i djanja!

Leto k konci ide, ki szi je liszt narocso i ga vdábla, zdaj naj gléda, ka ga tüdi plácsa kem prle, ár vu stampariji preci duga mámo.

Reditel.

Milodari na novo bogojanszko cérkev.

Z Ivánec.

	K		K
Stefko Ferenc	20	Kolosa János	06
Stefko Mihál	20	Vogrin Martin	10
Küplen Ivan	10	Donsa Stevan	10
Györek Stevan	04	Donsa Jozsef	06
Jerebiez Jozsef	06	Sztanko Martin	06
Gombóc Stevan	06	Donsa Jozsef	04
Vogrin Matjas	10	Gábor János	08
Stefko Stevan	40	Legén Miklos	10
Schadl Ludvik	10	Rousz Jozsef	01
Czaszar Ferencz	03	Spilák Ána	02
Klár Vince	10	Vörs Mihál	05
Klár Ferencz	05	Nezsics Stevan	10
Klár Bennitius	05	Antolin Stevan	10
Klár Sigismund	05	Pücko Ivan	20
Klár Jozsef	10	Donsa Stevan	20
Godina Ferencz	10	Donsa Jozsef	20
Godina Jozsef	10	Schadl Ferenc	20
Schadl János	10	Rousz János	10
Jagerics Jozsef	20	Rousz Stevan	10
Zagáry Jozsef	20	Rousz Ivan	05
Zagáry Mihál	10	Rousz Jüri	03
Grábar János	12	Rousz János ml.	10
Toplak Matjas	20	Rousz Jozsef	20
Plej Stevan	30	Klár Ludvik	10
Spilák András	20	Jägerics Stevan	10
Pücko Antona dov.	200	Pücko Ferenc	20
Stefko Ivan	03	Pücko János	10
Vogrin Jozsef	16	Pücko Stevan	10
Korén Stevana zsená	02	Gábor Stevan	10
Porédosa Ivan	04	Pücko Ferencz	24
Czúk Ferenc	10	Toplak Mihál	10
Odnik Jozsef	20	Raiber Stevan	05
Nezsics Ferencz	10	Vogrincec Jozsef	05
Plej Katalena	20	Vogrin Stevan	10
Gábor Paveo	10	Rousz Stevan	40
Horváth Ferencz	10	Horvath Ferencz	20
Horváth Jozsef	01	Vogrincec Bedenik	10
Csicssek Stevan	06	Jerebéc Ivan	10
Csicssek Ana	06	Reverencsics Orsa	20
Spilák Stevan	05	Dervarics Jozsef	20
Jegerics Bára	02	Zagáry Jozsef	(z nova) 10
Csicssek Martin	04		Vküp 1142
Jerebie Magda	07		